

Respublikinė Vilniaus
universitetinė ligoninė

Naujos galimybės pilvo aortos aneurizmai gydyti

Dalia Smagurauskaitė

Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė

„Pirmą kartą Baltijos šalyse, taikant būtent šios ypatingos technologijos privalumus, pilvo aortos aneurizmos gydymui skirtas stentas buvo pagamintas pagal individualius paciento poreikius – išmatavimus, su specialia išėjimo anga inkstinei arterijai. Būtent dėl ypatingos aneurizmos kaklo padėties – jis apėmė dešinio inksto arteriją – negalėjome naudoti įprastų priemonių, o atvira chirurginė operacija buvo neįmanoma“, – pasakoja Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės (RVUL) intervencinės radiologijos gydytojas Andrej Afanasjev ir džiaugiasi atsivėrusiomis naujomis galimybėmis pacientams.

Vilniaus universitetinės ligoninės intervencinės radiologijos gydytojas Andrej Afanasjev. RVUL nuotr.

Apie aneurizmą sužinojo atsitiktinai

Pacientas Antanas (vardas pakeistas) apie pilvo aortos aneurizmą sužinojo atsitiktinai, kai dėl kitų sveikatos nusiskundimų jam buvo paskirtas echoskopinis tyrimas. Atlikus reikalingus diagnostinius tyrimus, buvo nustatyta, kad pilvo aortos aneurizma didelė – 63 mm skersmens, be to, atvejis sudėtingas, nes aneurizmos kaklas apėmė ir inkstinę arteriją. Gydyti tokią aneurizmą atviros chirurgijos būdu labai sudėtinga, todėl buvo pasirinkta minimaliai invazinė pilvo aortos aneurizmos stentavimo operacija, kurią atliko RVUL intervencinės radiologijos gydytojas Andrej Afanasjev su komanda.

„Nors įvairias aneurizmas stentuojame dažnai, šis atvejis buvo išskirtinis – reikėjo pagaminti specialiai pacientui pritaikytą stentą, kuris ne tik „uždarytų“ pilvo aortos aneurizmą ir apsaugotų nuo plyšimo ir nukraujavimo, bet ir išsaugotų inkstinę arteriją. Stentą užsakėme pagal individualius paciento poreikius – išmatavimus, su

specialia išėjimo anga inkstinei arterijai. Jo gamyba ir pristatymas užtruko apie 1,5 mėn. Džiugu, kad turėjome galimybę tokį individualizuotą, ypač aukštos kokybės stentą panaudoti pirmieji Baltijos šalyse“, – pasakoja operaciją atlikęs A. Afanasjev.

Intervencinės radiologijos gydytojas pabrėžia, kad stentas buvo pagamintas ypač tiksliai, todėl operacija praėjo sklandžiai, o pacientas jaučiasi gerai – nesant kontraindikacijų, po 2–4 dienų jis jau galėjo grįžti namo. Operacijoje dalyvavusi komanda – gydytojas kraujagyslių chirurgas Artūras Mackevičius ir instrumentatorė Edita Visockaitė – džiaugėsi, kad individualus stentas buvo implantuotas greitai ir lengvai, nes tai – didelis privalumas tiek pacientui, tiek operuojančiam gydytojui, tiek visai operacinės komandai. Be to, šią operaciją per specialiai operacinėje įrengtą modernią vaizdo ir garso sistemą stebėjo kolegos Lenkijoje.

Stentuoja net plyšusias aneurizmas

Intervencinės radiologijos gydytojas A. Afanasjev sako, kad paprastai, priklausomai nuo pilvo aortos aneurizmos dydžio, formos, vietos ir kitų savybių, sprendžiama, ar bus atliekama atvira chirurginė operacija, ar pasirinkama minimaliai invazinė endovaskulinė procedūra: „Endovaskulinę procedūrą atlieka intervencinės radiologijos gydytojas per du nedidelius pjūvius abiejų kirkšnių srityje, naudodamas stentgrafą – dengtą implantą, kurį įveda į pilvo aortą, perdengdamas aneurizmos vietą. Žinoma, toks paaiškinimas labai supaprastintas, tačiau nesumenkina procedūros privalumų – ji gan greitai, nedaromas atviras pjūvis, pacientas sveiksta daug greičiau.

Tiesa, pilvo aortos aneurizmos stentavimas, lyginant su, pavyzdžiui, smegenų aneurizmos stentavimu, yra didesnės apimties, naudojami stambesni prietaisai ir priemonės, pjūviai kirkšnyse kiek didesni. Taip pat implantuojamas didesnis stentas ar jų sistema, todėl prieš procedūrą pacientui reikalinga antibiotikų terapija, skiriamas aspirinas, kad sumažėtų tokių rizikos veiksnių kaip infekcija, trombozė ir kt. tikimybė. Jei nėra komplikacijų, pacientas ligoninėje praleidžia 3–5 dienas, o į įprastą gyvenimo ritmą grįžta po maždaug 10 dienų.“

Anot intervencinės radiologijos gydytojo, stentuoti įmanoma ir jau plyšusių pilvo aortos aneurizmą. „Plyšusios pilvo artos aneurizmos stentavimą RVUL pirmą kartą atlikome dar 2014 m. – tai buvo pirmoji tokia procedūra Baltijos šalyse. Nuo tada turėjome ne vieną sudėtingą atvejį, kai reikėjo galvoti, kaip efektyviausiai gelbėti paciento gyvybę, į vieną sistemą jungti daugiau stentų, kartais į operacinę skubėti ir 4 val. ryto, nes laikas labai svarbus, delsti negalima“, – prisimena gydytojas.

Operacinėje. RVUL nuotrauka

Tikrintis profilaktiškai – būtina

Intervencinės radiologijos gydytojas A. Afanasjev primena, kad aorta yra pagrindinė žmogaus kraujagyslė, kuria kraujas iš širdies keliauja į visą kūną, todėl plyšusi pilvo aortos aneurizma sukelia gyvybei pavojingą kraujavimą. Deja, pacientai vis dar vengia reguliarių profilaktinių tyrimų, todėl apie pilvo aortos aneurizmą sužino atsitiktinai, pavyzdžiui, atlikdami su kitais negalavimais susijusius tyrimus, taip pat pradėję jausti simptomus arba aneurizmai jau plyšus. Dažniausiai šia liga serga vyresnio amžiaus žmonės, vyrai – dažniau nei moterys.

Pagrindiniai pilvo aortos aneurizmos simptomai: ilgai besitęsiantis nugaros, pilvo arba kirkšnies skausmas, kurio nenumalšina įprasti vaistai, gali kamuoti dusulys, prikimti balsas. Visgi dauguma pilvo aortos aneurizmą turinčių žmonių apie ją neįtaria, nes dažniausiai nejaučia jokių simptomų, iki kol aneurizma plyšta, todėl ypač svarbi profilaktinė patikra.

Vieni pagrindinių pilvo aortos aneurizmos rizikos faktorių – aukštas kraujospūdis ir rūkymas. Įtakos aneurizmai atsirasti turi tokios ligos kaip diabetas, aukštas cholesterolio lygis, traumos, infekcijos, įgimti aortos defektai, paveldimumas. „Sumažinti pilvo aortos aneurizmos riziką galima metus rūkyti, vartojant gydytojo paskirtus vaistus nuo aukšto arterinio kraujospūdžio, puoselėjant sveiką gyvenimo būdą ir reguliariai tikrinantis. Jei visgi buvo diagnozuota pilvo aortos aneurizma, kviečiame nedelsti ir atvykti konsultacijos pas intervencinės radiologijos gydytoją, su kuriuo aptarsite tinkamiausią individualų gydymo būdą“, – ragina gydytojas A. Afanasjev.